

НАША ДУМКА

Популярний додаток до «Комаря» Ч. 15

Адреса редакції та адміністрації: „The Hedgehog“ München, Rosenheimerstr. 46a, Zimm. 114

Рік I.

Мюнхен, грудень 1947 р.

Ціна 1 марка

Ослаблення комуністичних позицій

(Міжнародний огляд)

Останній місяць 1947 р. визначився і увійде в історію як місяць широкої комуністичної офензиви у світі та випробування сил західньої демократії. Таку пробу сил накинув їй відчуваючий послаблення своїх сил світовий комунізм, керований з Кремля.

Приходячи до лондонської конференції міністрів закордонних справ з твердо усталеними принципами протиставлення західньому світу в його спробах поборювати розкладницьку діяльність комуністів, Советський Союз вдався до резервового чинника у своїй міжнародній політиці — авантюристичних заколотів західніх комуністичних партій. Шляхом проголошення генеральних страйків, провокацій путчів та масових нападів на праві партії, большевицька Москва хотіла погрозити та почванитись перед західніми потугами своєю силою і впливами в західно-європейських державах. Спеціально з цією метою достосовуючи страйки й заколоти у Франції й Італії до Лондонської конференції, Совети хотіли використати їх з метою політичного тиску, що мусів послужити за чинник поступовості західнього бльоку та спасування перед несприйнятними вимогами Молотова. Останній чи не найбільшу надію у здобутті успіху на конференції покладав саме на цей «політичний тиск» з боку комуністичної агентури Франції й Італії. Дехто допускав, навіть, що Молотов

увесь час вичікував вирішення ситуації у цих країнах і, напевно, сподівався виключних політичних досягів комуністів. Неменш прикували події у цих країнах і увагу всього світу.

Чотиритижневі страйки і заколоти у Франції та Італії, що послужили нібито прологом і доповненням до конференції чотирьох міністрів, стали за покажчик дійсної ваги і ролі комуністичних партій у політичному житті цих країн. Комуністи виявили себе, як руйницька антинаціональна сила на послугах Москви. Французький уряд зумів реальними заходами запобігти дальшій підірвній діяльності комуністів, увівши в силу протистрайковий закон, а цим фактично заборонив протидержавну комуністичну діяльність.

Саме життя показало, що найсолодші сни кремлівських можновладців про легку комуністичну перемогу в цих країнах, не є такі близькі до здійснення.

Лондонська конференція, що раптово скінчилася повним неуспіхом і встановила черговий раз повну розбіжність у засадничих питаннях поміж Заходом і Сходом, знову підкреслила непримиримість і органічну чужість двох світів. ЗДА, Англія та Франція виразно здекларували своє становище до встановлення порядку у Німеччині і Європі. Головною передумовою до

(Продовження на стор. 4)

Наліво чи направо?

На сторінках світової преси широко коментуються останні вибори у Франції й Англії до громадських рад. Загально стверджується, що суспільно-політичний розвиток цих народів від останніх виборів зробив крутий зворот направо. Характерно, що особливо в Англії чисто робітничі центри голосували проти соціалістичної партії лейбористів, підкреслюючи в цей спосіб своє недовір'я до соціалістичних експериментів партії при кермі. Цей факт занепокоїв наші соціалістичні кола, які хотіли добачати в розвитку суспільств тенденції наліво. Вияснення цього явища дошукуються загально в активізації інтернаціонального комунізму, який під новою формою Комінформу намагається опанувати всі країни світу. Зворотом направо народи висловлюють своє недовір'я до комуністичних експериментів та до того ладу, який запроваджує комунізм.

Так поставлена проблема вияснює тільки соціальний бік справи. Але й тут можна мати застереження, бо сьогодні не йде так про такий, чи інакший соціальний стан, але про саме існування народів, як самостійних національно-політичних одиниць. Соціальну справедливість, за яку боряться людські спільноти, несуть не тільки соціалістичні, але й націоналістичні партії, отже не тільки ліві, але й праві рухи. Націоналізм, особливо український, заперечує крайній капіталізм та соціальний визиск ще в більшій мірі, як соціалізм, бо в той час, як соціалізм на місце приватнього ставить держав-

Другий З'їзд ЦПУЕ

ний капіталізм, то український націоналізм змагає до соціальної справедливості шляхом солідарної співпраці всіх верств народу, обмежуючи приватну ініціативу тільки там, де вона починає набирати асоціяльний характер. Тому розв'язка проблеми вислідів виборів у Франції й Англії з їх крутим зворотом на право лежить не так у соціальному, як у національно-політичній площині. Вони криють у собі національний, а не соціальний зміст.

Соціальна проблема має сьогодні неабияку вагу в грі політичних сил, які беруться розв'язувати справу соціальної структури і соціально-політичного ладу поодиноких народів. Але не вирішальну. В обличчі світових масштабів імперіалізмів, які борються за новий розподіл світу, народи стали перед загрозою втратити право на свою національно-державну суверенність і стати об'єктом поневолення та визиску. Большевицька Москва, під покришкою «народної демократії» та соціалізму, зазіхає на саме існування народів. Її політика на Балканах стала для всіх грізним мементо. Це тим більше, що московсько-большевицькі п'яті кольони в цілому світі, т. зв. комуністичні партії тепер цілком офіційно виконують накази і роблять імперіалістичну політику Кремля. Тому виследи виборів в Англії, Франції та інших несоветських країнах не можна розцінювати тільки як звичайний зворот направо, але як пробудження інстинкту самооборони народів, які загрожені в своєму національному існуванні.

Це зайвий раз доказ, що соціальна проблематика йде завжди на другий план там, де приходиться у гру саме національно-політичне існування народів. Спершу національні інтереси, як вічні й примарні, а опісля аж соціальні, як переходові і секундарні.

Спершу нація, а опісля аж соціальна справедливість у границях вільної нації. Для поневоленої нації не може бути соціальної справедливості. Тому зворот направо в полі-

II. Загальний З'їзд ЦПУЕ, який так нещасливо почав був свої праці ще в травні ц. р. у Регенсбурзі, закінчив їх успішно аж у Діллінгені (в днях 14—16 листопада), якщо компроміс можна вважати успіхом. Не сталося так, як проповідував і чого хотів головний секретар ЦПУЕ, п. Роман Ільницький. Він писав і заявляв, що як у нашому політичному світі на еміграції, так і в громадському, можливий тільки один вихід: «коаліція доокола найсильнішого», вважаючи партію, до якої він належить, найсильнішою. На З'їзді ЦПУЕ в Діллінгені виявилось, що так не є. Виявилось, що не кількість, але якість рішає (хоч т. зв. опозиція, яка мала об'єднатися доокола «найсильнішого», і кількісно вже переростає «найсильнішого»). Накінець виявилось ще на З'їзді, що українське громадянство не хоче «коаліції доокола найсильнішого», але зведення до одного спільного знаменника всіх діючих і творчих сил на основі ідеї спільного добра нації. І тут найсильнішим не є той, що має найбільше число голосів (і то дуже сумнівної вартості), але той, що найкраще вміє представляти й обороняти спільну українську ідею.

Голова табору в Діллінгені, прощаючи З'їзд сказав, що на З'їзді народилася нова дитина, ім'я якій... згода. Але доки голова табору вимовив слово «згода», то один, огірчений вислідом нарад бандерівець, назвав цей вислід саркастично «КУК». І дійсно: те, що сталося в Діллінгені на громадському полі, можна порівняти тільки з тим, що ста-

---

тичному думанні західних народів, які мають змогу вільно висловлювати свою волю, означає категоричне заперечення інтернаціоналізму і марксістського соціалізму, як носіїв цього останнього та ствердження примату нації, як найвищої історичної вартості.

Д. Кирильчук

лося більше як рік тому назад на політичному полі і що носить назву Координаційний Український Комітет. Іншими словами: в Діллінгені договорилися діючи в українському житті політичні чинники іти рука-в-руку на громадському полі. В середовищі бандерівців ця ідея непопулярна. Чей же найголосніший речник цього руху, п. Зенон Пеленський, висміював, де тільки міг і як тільки міг ідею КУК-у. Люди й політичні чинники, які найшли спільну мову в КУК-у були охрещені ним ім'ям «мертві душі», тому він проголосив «блискуче відокремлення» від них. А тут приходиться йти на «коаліцію» з ними — і то не в ролі «найсильнішого», але одного з рівнорядних чинників — і співпрацювати з «мертвими душами», які в дійсності виказалися блискучими партнерами.

На З'їзді в Діллінгені народився новий КУК. Непопулярна ідея для бандерівців, чи там угаверівців, але проте іншого виходу не було, якщо відкидалося думку розбиття З'їзду. Опанувати його вже не було сили — тим більше, що й нові виследи виборів по таборах не дають уже 87% для «найсильнішого». І час не працює для бандерівців. Упорядкована еміграція не є добрим тереном для революційної техніки, так як не будуть ним і рідні землі в упорядкованих умовах. На місце революційної техніки мусить прийти революційна ідея, а бандерівці її покищо не мають. Має її хтось інший. Тому з цим «іншим» треба шукати спільної мови.

Велика доба вимагає фанатиків ідеї і чину, а не тільки чину. Ця велика ідея в тактичній площині нашого визвольного змагу — це спільний фронт, єдиний український фронт. І якраз ця велика ідея в нашій тактиці, чи навіть стратегії визвольної боротьби найшла свій яскравий вияв у вислідах нарад II. Загального З'їзду ЦПУЕ. Найшла вона свій вияв тільки на громадському секторі. Але це добрий початок. Хоче-

Магічна міць

Розклад будови кожного великого народу доводить, що повстає він в історичних процесах через перетоплення кількох, якщо тільки їм вдасться накинати йому політичну супремачію і він прийме її за свою. Ці складові частини не розпливаються зовсім антропологічно або етнічно, вони існують далі одні біля одних, але вже тільки, як культурні, діалектичні, чи територіяльні окремішності, бо бракує їм, субстратним, найголовніших засад, що відрізняють провінцію від держави — напруженої і безугавної боротьби за власне політичне буття, яку вони передали головному суверенові.

У початковій стадії був український народ кілька разів осередком етнічного перетоплення, але за кожним разом він залишався тільки розчином з буйними дріжджами, які висихали внаслідок мілітарних поразок. Але, не зважаючи на те, доходив український народ до прегарних вислідів як уже не політичною, то культурною силою. Маємо на думці українсько-литовську добу в нашій бувальщині, що містила в собі необчислені можливості для України, якщо не було б заіснувало подружжя литовського князя з Ядвігою, яке допровадило в наслідку до люблінської унії з усіма погубними для нас наслідками.

мо вірити, що за першим кроком ми зробимо другий крок. В цьому буде наш великий здобуток. Тому на висліді наряд із Діллінгену треба дивитися, як на певний здобуток для всіх нас. І для бандерівців, якщо вони вміють класти загальне добро понад партійне і групове.

Створивши спільний громадський провід, ми внесли лад і правопорядок в наше громадське життя. Ми виявили рівночасно, що в рішальних хвилинах в нас бере верх політичний розум, національна етика й почуття історичної відповідальності. Але це тільки перший крок. Новий «коаліційний» провід ЦПУЕ мусить своєю працею доказати, що діллінгенський експеримент не був ані обдуренням одного партнера другим, ані обдуренням українського громадянства, яке хоче об'єднання українських сил і вірить у щирість об'єднання, яке сталося на II. Загальному З'їзді ЦПУЕ.

Новій Управі ЦПУЕ бажаємо успіхів!

Д. Квітка

Від того часу перервалася не тільки політична, але і культурна асиміляція, наставлена з боку України на цілі етнічні комплекси, й обмежилася до одиниць. Цю асиміляцію сигналізує на пограниччях обнижений ріст населення або ті чужинці в глибині країни, яким нерідко вдасться навіть вибитися на чоло культурного руху.

Асимілюючи чужинців, не залишалися ми їм винні і віддавали навіть найліпших, беручи їх вужче — як знавців: Теофанів Прокіповичів і Тупталенків колись, Гоголів і Чайківських недавно — в московський бік, Киселів і Вишневецьких колись і Коссаків та... Грабиків сьгодні — в польський бік; мимохідь кажучи, Румунія завдаче нам свого найбільшого поета Михайла Емінеску (Емінович). Повстає питання, які чинники склалися, коли ми тратимо, й які спричиняли, як ми набували. Залишаючи роллю нашого побуту на пограниччях на боці, займемося історичними постатями, бо вони — ціль цих завваг. Отже аналізуючи їх життєписи, з яких найбільш типовим з своїми роздвосненнями і хитаннями, є Гоголь — можна висунути таке твердження:

Визначні українці наставлені на матеріальне і часове, переходили в чужий табір, визначні чужинці, що жили в Україні й були наставлені на духове й вічне, прилучалися до української нації.

Повстає безпосередньо проблема, яку варто опрацювати науково: що було серед українців притягуючою силою для того рода чужинців; хоч з другого боку насуваються сумніви, чи вдасться взагалі схопити душевні нетри сухими поняттями і логічними заключеннями. Найкращим доказом на це є Юрій Клен, якому власне посвячуємо з пієтизмом ці рядки з приводу його передчасної смерті. Живучи серед московського або обмосковілого наукового оточення — міг він стати москалем, виїхавши до Німеччини і зайнявши там університетську катедру, повинен був стати німцем. Однак не сталося ні одне, ні друге. Що більше, в Німеччині знаходить він себе українським поетом з таким міцним насиченням, що висуває його на передовика серед націоналістичних поетів, бо в його творах вичувається на тільки зов нашої землі, але і щораз наново виступають наші вічні національні символи.

Від першої хвилини зустрічі з Юрієм Кленом можна було б стати перед загадкою, що докучливо і настирливо домагалася розв'язки. Побачивши його, високого нордійця з сталевими в барві очима і — типовою українською м'якістю в обличчі, голосі і поведінці, тяжко було сховати здивування і розчарування. Невжеж бо ця м'якотілість так передуховлена, що налягає проклятим тавром навіть на чужинців?

А справді так є! Шукаючи за притягальними силами в нашій духовій будові, можна б їх багато

нарахувати, що допомагають в асиміляції: свобідний розвій індивідуальності, гармонія заложених „implicite“ в її духовості прямивань з загальним наставленням народу, широчезний діапазон історичних і потенційно актуальних ідей, повновартісних для епохи, тощо. Але всі ці й інші вирозумовані складники, можуть тільки описати і наблизити до суті, але ніколи її задовільно не вияснити. Нам хотілося б знайти одно генеральне поняття, в якому містилися б усі можливі складники без решти. Натяк на таку категорію дає власне та м'ятотілість, що приходить до людини з сонця, позітря і землі, що сходить на неї й опановує з елементарною міццю, щоб уже ніколи не випустити.

Цим елементом є магічна міць нашої духовості і природи, що в ірраціональний спосіб впливає на людей, які живуть на нашій землі, змінює їх і зовсім полонять.

Певно, виступає вона особливо згущено в расових схрещеннях, але може діяти і без них. Не міг не підлягти цій магії і Юрій Клен, що до глибини пізнав і полюбив Україну, і тимто є він такий український, такий наш!

Ми назвали цю силу не благословенною, але проклятою. Не зважаючи на все, не хотіли б ми відступити від цього означення, щоб ним підкреслити відсторонення, яка нас ділить від її абсолютних звеличників, що не хочуть поза нею ніякої іншої визнати. Ця сила не є рушійною, вона тільки притягуюча, як гравітаційна сила землі. Вона не вичерпує всієї нашої духовості, тільки частину її, вона допомагає нам, як расі, перетривати тисячеліття, гублячи або змінюючи всякі зовнішні ознаки, бо ця сила — біологічна. Але це нас далеко не вдоволяє, бо

крім притягуючої, мусимо мати й відштовхуючу силу, щоб вдержати цілу національну будову і могли йти в наступ.

Границя між татарським півднем і українською північчю була завжди географічно плинна, але кровно — непохитна. З пограниччя нема ніяких доказів з антропологічним забарвленням на схрещування українців з татарами: високий ріст, неотстача широких ямкових костей і брак монгольської повіски стверджують це понад усякий сумнів у чорноморських округах. Цю саму засадку відокремлення ідеалізує і Юрій Клен, що оспівує золотокудрих юнаків, як вони приплывають до чарівних берегів і падають там в обійми смуглявих красунь. Але їх молодий вожть не довго терпить цю дикву і розпусну кровозмішку. Він скликає рогом очманілих войовників, саяжає їх мовчки на кававели і впливає, щоб втримати в моральнім здоров'ї свою дужину.

Не станемо ніколи великою нацією, якщо знечемося культурною місією супроти сусідніх, породило нам близьких народів: статимемо багато, якщо не врякали б по нас шляхетні чужинці, слезячими нашою духовістю; але одночасно залишимося тільки культурною масою (Закінчення на стор. 5)

Перший Зимовий Похід

В грудні місяці ц. р. минає 28-річниця славного рейду армії Української Народньої Республіки у глибоке запілля ворога-окупанта, що залляв своїми полчищами територію України.

З півночі, під ударами большевиків, відступала добро-

вольча армія російського генерала А. Денікіна, скрізь чинячи розбій, грабунок і нищення всього українського.

Північні простори України обсідали большевицькі орди. Фронт наддніпрянської армії УНР майже був ліквідований і вона перебувала на вузьких

смугах на Правобережжі України.

На Лівобережжі і Правобережжі України клекотіли заворушення українських повстанців.

Ще не було втрачено надії на відновлення і успіх національно-визвольної боротьби з ворогами України. Голова Директорії і Головний Отаман Військ Української Народньої Республіки, Симон Петлюра на спільній нараді Директорії, Уряду УНР і старшин в справі дальших напрямних стратегії і тактики в боротьбі з окупантами України підкреслив, що мусимо зберегти своє військо і було б помилкою, коли б базуватися лише на повстанцях. В нашій боротьбі, — казав він, — вирішальну роль грає регулярне військо. Тому візьмемось всі до праці, щоб у цей тяжкий момент зберегти єдину надію України — нашу регулярну армію.

Свій похід в запілля ворога Наддніпрянська армія почала 5. XII. 1919 р., проривом денікінського фронту на лінії між Козятином і Калинівкою і далі швидким маршем в напрямі на південний схід. За тиждень армія була вже в районі Липівця. Раптовість і швидкість руху армії Першого Зимового Походу викликали величезну паніку серед денікінців.

Головнокомандувач армією Зимового Походу, ген. Омелянович-Павленко в листі до тодішнього Голови Уряду УНР, Мазепи писав: „Наш рух покищо для всіх є повна несподіванка і при удачі буде мати для лівого крила денікінської армії великі наслідки. Залізниця Козятин-Вінниця в наших руках. Є полонені.»

Під час рейду армії УНР в глибоке запілля ворога при армії і в місцях передбачуваного нею походу увесь час перебували Голова Уряду УНР, інші міністри Уряду, політичні референти армії і відповідальні представники тодішніх головних українських політичних партій, що видавали відозви до українського населення, координували дії українського війська з українськими повстанцями і т. д.

Все це скріплювало ідейність нашої визвольної боротьби і притягувало симпатії українського народу. (Закінчення на стор. 7)

Ослаблення комуністичних позицій

(Продовження)

нього є об'єднана в політичному і господарському відношенні Німеччина, в якій були б гарантовані всі демократичні свободи та західній життєвий штандарт.

Совети ж хочуть ограбувати Німеччину за рахунок репараційних поставок собі та поставити вірний Москві комуністичний німецький уряд. Хочуть бачити у централізованій Німеччині свого сателіта на взірць Польщі, Румунії та інших. Такі дві розбіжні позиції, що виходять з цілком протилежних концепцій мирного устаткування світу. Суттєвим коментарем до позиції, яку займали совети на конференції, може бути останній вислів Бевіна: „Ми збиралися встановлювати мир, а не робити пропаганду.”

Таким чином запланована і керована большевиками Москви світова комуністична офензива на різних відтинках заламалася на міцній відповідності і протидіях Заходу. Це заломання є виявом ослаблення і втрати комуністами важливих ключевих позицій, наслідок здорової реакції народів на їх руйнівну і розкладову діяльність. Є показником того, що досягти і утриматись при владі комуністичні партії можуть лише за допомогою советських багнетів.

Проведення грошевої реформи в ССРСР та знесення карткової системи аж зовсім не робиться, як про це галасує советська пропаганда, а метою «покращення становища трудящих мас». Вона навітлює лише господарські повоєнні труднощі і хаос у фінансовому господарстві та не спричи-

ниться до покращення матеріального рівня трудящих в ССРСР. На зміну твердо установленим продуктивним нормам (також не завжди видаваним) прийде вільна торгівля з... пустими полицями у крамницях та тисячними чергами. Це є своєрідний пропагандивний трюк, щоб запаморочити «успіхами соціалістичного господарювання» голови советських обивателів та закордон.

Він подібний до знаного вже трюку в 1934 році, коли пухлі від голоду люди мусили тішитися «скасуванням карткової системи» та гаслом Сталіна «жити стало краще, жити стало веселіше».

Намагаючись протидіяти допомозі західній Європі за «пляном Маршала» Совети поза складанням господарських угод поміж країнами — сателітами, тепер на взірць ЗДА починають давати їм позички в кредит. Так, радіо повідомляє про надання советами кредиту в 10 мільйонів рублів Чехословаччині. Що це робиться не з недостатків і спроможностей советського господарства є відомим. Черговий раз за рахунок «стахановської» експлуатації робітників та обдирання села робиться пропагандивна подачка для здобуття «добродійної» opinii у підбитих країнах.

Увага світу і надалі лишається прикута до політичного двобою двох світів. Непримиримість і безкомпромісовість супротивників дає всі підстави вірити, що двобій щораз ставатиме завзятішим, набиратиме нових форм та буде послуговуватись більш радикальними засобами.

А. Юра

ГОЛОС ЗА ПОЄДНАННЯ

Від редакції: Порядком дискусії повністю містимо листа, одержаного з українського націоналістичного середовища.

Нинішнє українське покоління обтяжене великою моральною відповідальністю перед майбутнім. Нам судилося жити у велику бурхливу епоху, що руйнує одні держави, підносить інші, переколює карту світу, ставить на пробу мужність, витривалість, а передусім зважає їхню внутрішню моральну силу й організованість.

Протягом останніх трьох десятиріч років українство двічі йшло в рішучий штурм на твердині ворожого нам світу поневолювачів нашої країни і двічі скривавлено, але неперодолане, відступало, щоб упорядкувати поріділі лави бійців, перешикуватися і приготуватись до нового штурму, з нових виборених позицій.

Сьогодні переживаємо період такого стратегічного відступу, що має згодом перетворитися в новий і вже переможний наступ.

І горе нам, якщо ми й на цей раз не подолаємо ворога! Методами азіатського деспотизму ворог тотально нищить і нищитиме нашу біологічну субстанцію. Боротьба йде не тільки за те — бути чи не бути нашій самостійній державі. Іде велитенський бій, що має вирішити — чи буде Україна самостійною чи, навпаки, українська нація буде коли не знищена біологічно силами варварства, то буде як неповторна духовно-біологічна єдність розчавлена антилюдяними методами загарбників.

Шанси остаточної світлої перемоги і невимовно важкої поразки сьогодні нарастають з намацальною виразністю і тяжать над століттями майбутнього як благословення долі над нами й дітьми нашими, чи як його прокляття.

Перед цією гострою, як лезо ножа, альтернативою мусять відступити на задній плян усі амбіції, взьколоба догматичність, інертність. Мусимо знайти в собі сили переступити й ті Рубікони, які, здавалося б, усталилися в наших душах і стали нашою другою природою.

Це передусім стосується двох українських націоналістичних таборів, двох частин ОУН. Ні для кого не є таємницею, що основний тягар розбудови власних революційних сил українства протягом кільканадцяти років падав на на-

ціоналістичний табір. В націоналістичному середовищі найвиразніше кристалізувалася українська визвольна ідея. Ця ідея втілювалася в людях з такою силою, що вони йшли на боротьбу і на смерть з мужністю первісних християн. В середовищі ОУН виробився тип революціонера — пробоевика, що здатний виносити найважчі тягарі підпілля, що боротьбу сприймає не лише як суму духових зусиль, так потрібних у подоланні ворога, а й як криваве фізичне зіткнення, в якому не можна ні на крок відступити.

Всі ці якості революційного націоналізму властиві передовій частині членства обох частин ОУН. І саме ці якості роблять український націоналізм грізною для ворогів України силою.

Українське націоналістичне підпілля було першим справді законспірованим і справді на широкому ступі поставленим підпіллям. В цьому сенсі ми, українці, не мали ще попереднього досвіду. Тому ми не зуміли своєчасно і ґрунтовно усунути ті негативи, ті непорозуміння, які родить підпілля. Ці непорозуміння незабаром набрали трагічного характеру і призвели до розладу великої могутньої організації на два ОУН в час історично найбільш невідповідний для цього.

Тут може й недоцільно розглядати, хто завинив у розколі. Про це з часом скаже своє безсторонне слово історик. Куди важливішим є вказати на негативні наслідки розколу. Ним порушено не лише струнку, довгими роками творену систему, організаційну будову. Розкол наніс відчутний удар по самій моралі націоналізму, яка голосила солідарність та упорядкованість національних сил, а практично давала приклад розбрату.

Постріли в членів ПУН, були тією ганьбою, що поклала найбільшу грань між двома відлами націоналізму. Підступно вбиті члени ПУН були великими українськими патріотами, визначними індивідуальностями, що безоглядно віддали себе на службу Україні і тільки в цій службі бачили своє життєве призначення. Цього ніхто і ніколи не спростує. А поруч них загинула від братовбивчої руки велика кількість кришталево чистих людей з революційного низу.

Ці вбивства робила купка осіб, яка до віку нестиме відповідальність перед Богом і національною спільнотою за потоптання синайської заповіді, за злочин проти людяності й своєї нації.

Справедливість вимагає зазначити, що дії убивств знаходили осуд і в середині т. зв. лівого відламу ОУН. Однак той осуд не зміг перерости в організований чин, бо повсякчас здушувався внутрішнім терором.

Великий похід націоналістів у 1941—1944 рр. на СУЗ дав визначні позитивні наслідки в рзбуд-

женні національно-визвольних сил Наддніпрянщини. Але це розбудження не набрало такого розмаху, на який числили націоналісти. До цього був ряд причин. Але серед них одною з головних була роз'єднаність українського націоналістичного табору. Сьогодні націоналістична ідея творить підпілля і на тих широких просторах, де діяв полум'яний Міхновський. Але й сьогодні істотною перешкодою на цій шляху є роз'єднаність зусиль націоналістів. А доти, доки націоналізм над Дніпром не вріс так міцно в землю, як у Галичині, доти українська революція стоїть під загрозою катастрофи.

Історичний іспит останніх років вказує на велику внутрішню тривкість обох ОУН. Шалений смерч подій, в центрі яких стояли обидва відлами, не зламав їхньої організаційної пружності. Обидві ОУН стоять на Рідних Землях у боротьбі в підпіллі. І українське підпілля там мають лише вони. Тому від них в дуже великій мірі залежить майбутнє України. І тут, власне, і виростає ота національно-яскрава відповідальність перед тими, що відійшли у вічність, перед живими й ненародженими.

Логіка життя говорить за з'єднання. Воно не може бути легким. Але націоналісти ніколи не спинялися перед важкими завданнями. На бік мають відійти всі справи персонального порядку, забутися мають образи й зіткнення минулого.

Не може забутися лише одне: братня кров на руках убивць. Як порушників української моралі, як тих, що пробували зламати моральну чистоту націоналізму, ми повинні відмежувати від себе всіх, що давали наказ убити. І тільки велика покута націоналістичним ділом, чи такої жертвенної міри, чин, що викупляв би хоч почасті зроблений у минулому злочин, міг би вернути в лоно об'єднаної ОУН частину й тих, що важко завинили.

З'єднана могутня ОУН, сперта на співпацю з іншими українськими політичними середовищами, могла б у скорім часі осягнути колосальних результатів в поступі революційної ідеї й вирішно наблизити українську перемогу.

Націоналіст

Світоглядова борня доби великих зламів переходить у внутрішній двобій вічно-людської ідеї свободи і нелюдської доктрини колективного рабства — витвору духа московської імперії.

☞

Дух богоподібної людщини проти тиранії сатанічної потвори в людському тілі — це заповідна тема сучасного змагу, ходом і вислідом якого окреслиться обличчя людської майбутності.

(Закінчення з стор. 3)

підпорядкованому якомусь суверені, якщо не плекатимемо другої сили — наступальної і не будемо охороняти себе супроти всяких зайдів, що приходять до нас зимні і зарозумілі, не люблячи ні нас, ні бувальщини нашої, лише — себе самих.

Ростислав Єндик

Український націоналізм і основні правди

Саме сьогодні, коли йде тотальний наступ на український націоналізм з боку ворогів української державности та збоку своїх «реальних політиків», доводиться ствердити відрадне явище, що на глум цим «гробокопателям» українського націоналізму наш рух чимраз більше і більше розгортає свою позитивну працю на нашому визвольно-політичному фронті.

Як у період між двома війнами, так і тепер, «гробокопателі» українського націоналізму мали до розпорядимости всі засоби боротьби, а до того міжнародня ситуація та вороги української державности сприяли цій боротьбі і допомагали безпосередньо чи посередньо. Проте нікому з них не вдалось захитати основ цього величного українського визвольно-політичного руху.

В чому ж міць українського націоналізму? Свої і чужі вороги українського націоналізму закидають йому все, що завгодно, Український націоналізм за їх думкою це ніщо інше як «реакція» — «ненависне вождівство» — «спроба нав'язати диктатуру», а в корені своєму це «видумка» чужого західньо-європейського світу (Італія — Німеччина). Можна було б не сперечатись із такими розумними «знавцями» українського націоналізму. Ми глибоко переконані, що тут маємо до діла із «комплексом ненависти», а не об'єктивним підходом до основних джерел розвитку наших національно-політичних рухів останнього століття. Ми свідомі того, що вороги українського націоналізму обраховують на доволі слабу поінформованість власної публіки і тому подають до відома такі дивовижні інформації про своїх політичних противників. Коли переглянути все, що писалось про український націоналізм в 1917—1920 рр., між двома війнами і тепер, то доводиться ствердити, що все це стара і лише повторюється. А проте український націоналізм живе, — ще більше посилюється, а його світоглядо-

ві, програмові, стратегічні і тактичні заложення виправдуються життям. Про велику позитивну роль українського націоналізму може говорити той, хто об'єктивно простежить за розвитком української політичної думки XIX і XX ст. Щойно тоді можна сказати об'єктивно, хто повставав «під подувом чужих вітрів» із заходу чи сходу, а хто повстав із всебічної боротьби українського народу за самобутність і «підметність свого життя».

Нарешті український націоналізм проголосив часто під вереск пасмистих гієн ворогів свої основні правди. Тільки завдячуючи впертій і послідовній праці українського націоналістичного руху ті, що повстали під впливом «чужих вітрів із заходу» чи зі сходу були змушені перевірити себе та визнати свої помилки в минулому.

Бо тільки перевіривши себе та визнавши свої помилки всі противники українського націоналізму могли визнати спільну консолідаційну програму і платформу. Бо якже далеко стояли вони від цих основних правд, проголошених українським націоналізмом, ще зовсім недавно.

Що таке основні правди? Основні правди це такі світоглядіві, програмові (соціально-економічні, внутрішньо і зовнішньо політичні) принципи, що впливають із духа і природи нації, і які при всяких умовах без уваги на будь-яке політично-соціальне зрізничкування нації являються незмінними догмами підметного життя національної спільноти.

Так визначаючи суть і природу основних правд ми констатуємо, що саме український націоналізм розгорнув і з'ясував ці основні правди. Він же ж і змусив всі політичні сили народу визнати їх як передумову ідеї концентрації і консолідації всіх політичних сил на шляху розгортання організації спільного політично-визвольного фронту. Ці основні правди і стали головною

базою і передумовою для можливости створення спільного керівного визвольного осередку. Треба лише переглянути сторінки давньої і недавньої історії, щоб зрозуміти величню роль українського націоналізму у розвитку нашої державно-політичної думки.

Український націоналізм високо підніс маєстат нації, вирвавши його з-під ніг політичних спекулянтів чи космополітичних ворожбитів. І так після довгих літ неволі і з нею зв'язаного комплексу рабства та почуття меншевартости український націоналізм проголосив першу основну правду: «Найвища органічна форма людського життя — це нація. Вона основне і тривале явище в процесах людської історії». Це визначення поняття нації виводимо знову-ж не під впливом жадних «чужих вітрів», але це є потвердження великої життєвої сили, творчої снаги і державницьких змагань української нації.

Дальше український націоналізм з'ясував, за що повинна йти боротьба українського народу. Передусім сучасне українство є переємцем Київської Держави — Руси та Козацької Держави, що на короткий час відродилась в «огні і бурі революції» 1917-20 р., а тим самим сучасна боротьба українського народу це «всебічна боротьба за самобутність і підметність свого життя».

Тим самим український націоналізм проголосив другу основну правду:

«Єдина форма, що уможливорює нації тривалу організацію її життя і забезпечує його органічний розвиток — це власна держава.» В той спосіб український націоналізм чітко підкреслив, що «тільки власна держава забезпечує свободу людини і станів».

Третьою основною правдою — це відношення української нації до інших народів. Бо якже часто у нас бувало, коли ця ідея співжиття будувалась не на платформі міжнароднього солідаризму, але дорогою політично-культурного й економічного поневолення нації іншого нацією. Український народ чи не найбільше завівся на цих дешевих гаслах «за нашон і вашон воль» (Закінчення на стор. 7)

Думки українського робітника

Преса всього світу повна повідомлень про страйки робітництва у Франції й Італії. З другого боку на сторінках советської преси повно листів робітництва до „великого і геніального“, в яких робітники беруть на себе величезні зобов'язання перевиконувати накинуті їм з гори виробничі пляни.

У читача мусить повстати думка, що пролетаріят, не тільки має нахил до большевизму, а й являється його органічним середовищем.

Така думка була б логічною. Партійні адвокати робітництва, „заступаючи його інтереси“, а не свої власні, по традиції шукають компромісу з марксизмом, думаючи в цей спосіб ошчасливити своїх клієнтів.

Україна — сьогодні в основному робітнича країна. З ліквідацією селянства, як класу дрібних власників, українське село по суті перетворилося в модерну панщину, де роллю поміщиків повинні ненажерлива Москва з її потрійним дворянством.

Зате не стало різниці між до-

(Закінчення з стор. 6)

носць» або інших «всеслав'янських» чи космополітичних концепцій. А тому український націоналізм наголошує: «Здорове міжнародне життя мусить бути побудоване на засадах права, як нормуючої сили в співжитті народів, етики, справедливості та пошанування волі і свободи інших народів.»

Не місце тут докладно з'ясувати інші основні правди, але дальші і головні з них це принципи, за якими повинен бути побудований державний лад, питання релігії і церкви, народне господарство, внутрішньої зовнішньої політики і т. д. Тут і дано ті головні правди, за якими повинно йти всебічне розгортання боротьби за власну державу в період Національної Революції, державного закріплення та дальшого розвитку.

Вивчивши ці основні правди, проголошені українським націоналізмом на тлі розвитку нашої державно-політичної думки, але об'єктивно і без «комплексу ненависти» зі сторони противників українського націоналізму, ми зрозуміємо ту велику його позитивну роллю та не менш важливу місію у близькому майбутньому, як всеобіймаючого революційного руху.

Др. Г-ський

лею робітника і селянина. Один і другий працює не на себе. Один і другий опинилися в повній залежності від норм, визначених плянами продукції з одного боку й заробітком за виконану працю — з другого. Як індивідуальність, як самостійна самовистарчальна одиниця — один і другий втратили значіння. Це дійсність, про яку не можна забувати.

Отже — Україна зпролетаризована. На черзі логічне питання: а чи збольшевичена тим самим Україна?

Як робітник київської „Ленінської Кузні“, маю право в цій справі висловити свій погляд. Гнобителі нашого народу віками оповідали нам байки, ніби визискувані не можуть обійтися без галапасів, ніби працюючи не здібні творити своє самостійне життя. Комісари, партійні директори, московські зайди і їхні прихвостні обдурювали нашу свідомість дурманом зневіри у власні сили України, вбиваючи нам в голову, що Україна мусить бути чиеюсь „житницею“, бо вона багата і квітуча. Гнобителі й їхні попіхачі прищеплювали і прищеплюють нам дух невільництва й покірливості перед „великим“ московським „братом“ і його большевицькою вірою. Вони утверджують міт про незломність їхньої засади — праця це — почесний обов'язок пролетаріату, а добробут, орден, гідність — це законне право червоного самодержця і його опричників.

Виховувана і керована партією большевиків українська робітничка класа на власній шкурі пізнала жахливу суть большевизму.

Перед 30 роками ми власними руками зруйнували імперію царів, але збаламучені московськими комуністами і своїми запродавцями дали загарбати большевикам нашу молоду Республіку.

Тепер наші наглядачі нас потішають тим, що вони нам дали лад, при якому ми не знаємо безробіття і господарчих криз. Правда їхня. Так само і в гітлерівській Німеччині не було безробіття, навіть мільйони наших людей туди ввозилися на каторжну роботу! Але чи це ще є доказом, що в таких тоталістичних державах робітництво користується з людських прав?

Ні у Сталіна, ні у Гітлера робітництво не страйкувало. Чому? Та тому, що професійні спілки в таких імперіях не повнять функцій органів організованого робітництва, а являються поліційним знаряддям в руках деспотів.

Кремлівські сатрапи нас запевняють, що за роки трьох сталінських п'ятирічок Сов. союз перетворився в передову промислову країну. Мовляв в 1940 р. було вироблено в 12 разів більш ніж в царській Росії 1913 р. Не доказують лише, що за меншу заробітну платню (купна вартість рубля не до порівняння!) витискаються з робітництва кількократні норми виробу, недосказується ли-

ше, що визиск робітника набрав таких форм і розмірів, про які навіть не снилося фабрикантам і поміщикам! Недосказують лише, що кремлівські міністри, золотопогонники і партійна кліка в грабіжницький спосіб оббирають народи поневолених Республік, а в першу чергу — Україну. Недосказують, що збагачення Москви могутньою військовою промисловістю сталося за рахунок зубожіння працюючих України, Білоруси і т. д. За загарбовану нашу руду, за загарбане вугілля, за відірваний від ротів наших дітей хліб — ми дістасмо дешеві транспаранти про „героїчну робітничу класу“ країни Советів...

За нелюдський визиск наших жінок і дочок в копальнях і на заводах — нам деклярують цитати комуністичних бонз про небувале в світі „зрівняння в правах“ жінок з чоловіками... Мають правду — мабуть світ не знав більших злочинів, як вимордування тисяч і тисяч наших жінок і дівчат на каторгах Біломорських каналів!

(Закінчення на стор. 8)

(Закінчення з стор. 4)

українського населення до свого уряду і війська. Населення захоплено зустрічало своє військо, даючи йому всебічну матеріальну й моральну підтримку. Похід української армії у вороже запілля продемонстрував актуальність і живучість української державно-визвольної ідеї як серед населення України, так і перед зовнішнім світом.

Вся світова преса тоді була заповнена повідомленнями про рух і успіхи Української Армії.

Перший Зимовий Похід залишив глибокий слід на Україні. Скрізь, де перед нашою армією були большевики або денікінці, українська влада ставала найпопулярнішою.

Це підносило дух і зміцнювало волю до дальшої боротьби.

Після виконання своїх бойових і пропагандивних завдань, армія Першого Зимового Походу без дошкульних втрат 5 травня 1920 р. вийшла на з'єднання до українських військ, що були на пограниччі з Польщею.

Похід української армії у 1910-20 рр. ще раз довів, що тільки орієнтація на власні сили є підставою і запорукою успіхів у веденні безоглядної боротьби з ворогом-окупантом.

Бак

Заяча програма

Зустрівся з Зайцем утікач,
Поговорив про кепський харч:
Які є приділи у лісі?
Чи не буває там комісій?
А наостанку запитав:
— Яка в житті Зайців мета?...

Сів куцохвостий на пеньок,
Нюхнув повітря, згриз листок,
Тоді почував довгі вуха
І каже: — „Стій, мовчи і слухай!

Отеж програма в нас така:
Боятись кожного сучка,
Ходити тихо, якомога,
Молити пресвятого Бога,
Щоб вовка не зустріти десь...

Страшним вважати світ увесь,
Мерщій від шелесту втікати,
Триматися своєї хати,
На випускати пари з вуст...
Не лізти до чужих капуст,
Завжди вклонятися низенько —
Великим, меншим і маленьким,
Ще — непомітним бути скрізь,
Вождів хвалити, — хай їм біс!...

Як всі ці правила здійснити,
То ще с'як-так зумієш жити!"

(„Наш Клич” ч. 31 (632),
12. IX 1947, Аргентина)

Найперше завдання української сучасності — це освідомитись у всій соборності свого буття, думання і стремління — в одність ідейного підмету для визволення всіх своїх сил у збірний чин державного воскресіння України.

(Закінчення з стор. 7)

Робітництво України мало і має добру школу. Вдома не організоване національною профспілкою — воно організоване незносимими умовами життя і праці. Підсилена мільйонами вихідців з села — людьми у яких загарбано їхні дідици — власні господарства — українське робітництво стає національним, проти-московським і анти-большевицьким.

На еміграції українське робітництво заступлено десятками тисяч своїх представників. Неорганізованих формально, зате сцементованих ненавистю до червоного московського окупанта й палкою любов'ю до своєї батьківщини, своєї свободолюбивої й вічної нації, до своїх шахт, заводів і фабрик.

„Робкор”

Редакція „Нашої Думки” звертається до всіх своїх читачів та прихильників з закликом надіслати матеріали до наступних чисел. Адресувати листи на вищеподану адресу.

СПОРТ

ЗА ОБ'ЄКТИВНІСТЬ

(Лист до Редакції)

Читачі спортивного відділу „Української Трибуни” неодноразово були дуже здивовані становищем, яке займала часто РФК і сама редакція до деяких спортивних дружин, — одних з наміром перехвалюючи, а других зацьковуючи і негуючи.

Для людини, яка зовсім не орієнтується в спорті і поза „місцевим патріотизмом” не в стані оцінити справжньої спортової виробленості і рівня тієї чи іншої дружини, досить байдужими були репортажі про перебіг матчів чи свого часу довге і систематичне цькування СК „Україна”, що перебував минулого року в Ульмі та Штутгарті і змагуни якого, позбавлені будьякої уваги й опіки, були змушені для втримання форми йти до німецьких футбольних клубів. Для аматорів спорту ж це питання виглядало інакше.

Познайомившись ближче з деякими „рецензентами” і панамі з РФК, приходимо до переконання, що все те є причиною партійної тенденційності в нашому спорті. Виявляється, що моральна й матеріальна підтримка якоїсь дружини, як і створення публічної opinii навколо неї, не залежить від її спортивного рівня, а від того становища, яке вона займає до групи т. зв. „блисучого відокремлення” та чи її змагуни є симпатичними для певних чоловічих людей з РФК. Коли ж хто із знаних змагунів знаходився в особистому конфлікті з останніми або виявив сміливість подати голос критики — вся дружина, в якій він знаходився, потрапляла на „чорну листу” і годі їй було мріяти про першенство чи добру спортову opinii.

До смішного доходило у минулому році, нпр. з очорнюванням СК „Україна”, що будуючи своє спортове життя на професійному підґрунті, поруч деяких негативних проявів у своїй діяльності, все ж спричинився до популяризації українського футболу серед чужинців. В той час, коли СК „Україна” був у добрій формі і „громив” міцні німецькі дружини, про нього писали лише „Українські Вісті”, принципово обходячи його стосунки з РФК та партійне наставлення його змагунів.

„Українська Трибуна” навмисне ж ігнорувала і забирала голос при його програшах. І то з неабияким зневажливим сарказмом. Як виявилось пізніше, основне ядро клубу, що прибуло з Австрії не виявляло прихильності до „блисучого відокремлення” або взагалі були безпартійні. Така постава РФК та „Української Трибуни” в значній мірі послужили чинником розпаду дружини і її змагуни довгий час змушені були обороняти барви німецьких клубів. За цю гру в німців ця газета мало не називала їх „зрадниками”. А фактично лише це послужило збереженню на висоті спортової форми

багатьох змагунів та успішно популяризувало кращих українських футболістів серед німців. Гру таких змагунів, як брати Скоцені, Макар, Куцан, Закалужний та інших завжди відмічала німецька преса. Дехто з них стали найпопулярнішими гравцями та „футбольними кумірами” в Карльсруе, Ульмі, Штутгарті та інших німецьких містах.

За те цілі сторінки присвячувала „Українська Трибуна” миттенвальдському „Леву”, що технічно і тактично стояв на цілу голову нижче „України” і може бути зарахований лише до другорядної дружини. Поза „львиним натиском” атлетичних змагунів і вправного полювання за ногами супротивника „Лев” ніколи не виявляв доброї техніки чи комбінаційних спроможностей. І не дивно, що за все своє існування він має лише декілька виграшів і то не технічних, а „Львино натискальних” у середній класі німецьких дружин. Як виявляється увесь „пресовий успіх” цього клубу на сторінках „Української Трибуни” полягав в партійній однокровності обох. По рецензіях „Української Трибуни” можна було легко встановити в якому із спортивних клубів знаходиться найбільше прихильників групи „блисучого відокремлення” та в яких стосунках той клуб перебуває з РФК, що теж становить з „Українською Трибуною” однорідне партійне тіло.

Після розпаду СК „України” всю свою „лють” спрямувала „Українська Трибуна” на дружини, де опинились бувші гравці того клубу. Так, всі виграшні змагання „Дністра” — Штутгарт та „Беркута” — Ульм завжди оминулись мовчанкою і в неймовірний спосіб роздувались різні конфлікти, що траплялись на грищах цих товариств, хоча винуватцями завжди були гравці „однокровних” „Українській Трибуни” клубів.

Останній випадок, що трапився на грищі „Дністра” в Штутгарті, де гравці „Чорногори” перші виявили неспортову хуліганську поведінку, підтримані своїми прихильниками з Авсбургу, та його навітлення в „Українській Трибуні” знову підкреслило партійну тенденційність і відсутність справедливої спортової оцінки на сторінках цієї газети. Це вже другий випадок, коли у фальшивому світлі подається перебіг змагань „Дністра”, що, безсумнівно, є на еміграції найміцнішою українською дружиною. І то є фактом, що йде всупереч всяким партійним вимогам та бажанням панів з „Української Трибуни” та РФК. Вартість спортової рецензії в її об'єктивності і фаховому розумінні спорту. Як бачимо, такими не були і не є рецензії „Української Трибуни”.

Звертаємо на це увагу і вимагаємо об'єктивності.

Група аматорів